

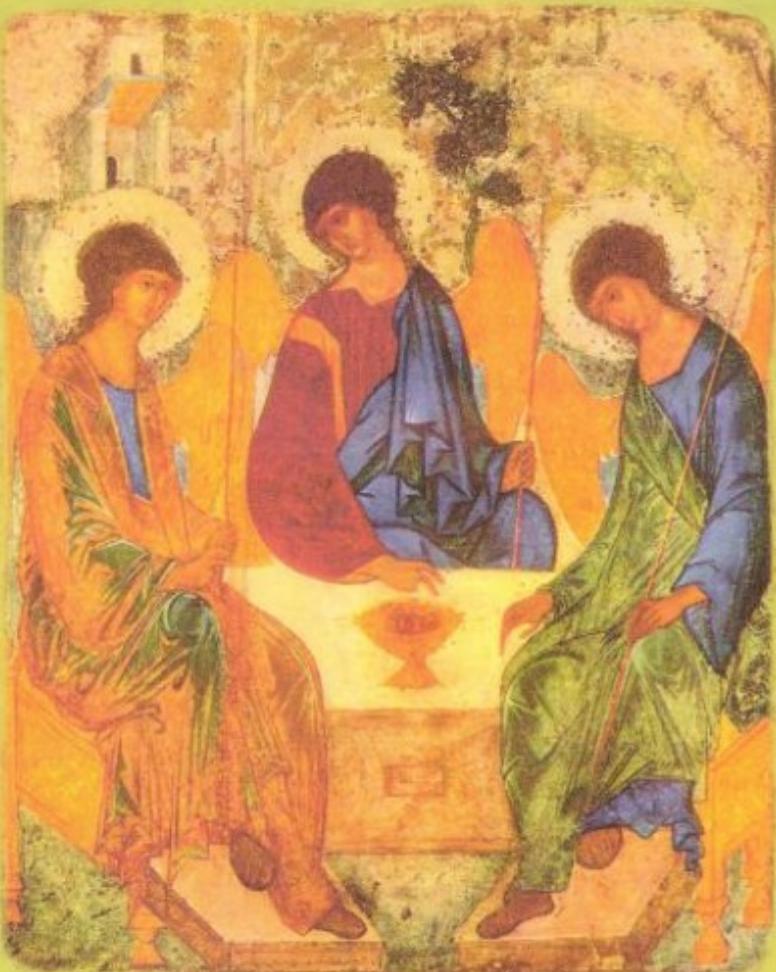
22 Οκτωβρίου 2014

Κανών Παρακλητικός εις το Θείον και προσκυνούμενων, Πανάγιον και παράκλητον

Πνεύμα

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη

ΑΓΙΟΥ ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΙΚΟΥ

Κανών Παρακλητικός
εἰς τὸ Θεῖον καὶ Προσκυνούμενον,
Πανάγιον καὶ Παράκλητον Πνεῦμα

APTA 2014

Γιά πρώτη φορά τό αγνωστό κείμενο τοῦ Ἅγιου Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ ἀπό τή Ρωσοσλαβονική γλῶσσα στήν Ὁρθόδοξη Ἑλληνική ύμνογραφική γλῶσσα!
Βιβλιοπαρουσίαση

Πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Άθανασίου.

Πρεσβυτέρας Χαρούλας Τσουλιάη.

Ίδιαίτερες εύχαριστίες όφείλουμε στόν «ἐν Τριάδι δωρεοδότην Θεόν», πού μᾶς ἀξίωσε, νά φέρουμε σέ πέρας τήν προσπάθεια ἔκδοσης τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνα στό Πανάγιο Πνεῦμα τοῦ Ὁσίου Πατρός ἡμῶν Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, στήν ἑλληνική ὑμνογραφική γλῶσσα, μέ σκοπό νά συνεχίσουμε τήν προβολή τοῦ ἄγνωστου «ἐν πολλοῖς» ἔργου τοῦ Ἅγιου.

Ἡ συγκεκριμένη ἔκδοση τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνα στό Πανάγιο Πνεῦμα ἔχει πολύ μεγάλη σημασία καί γιά τούς παρακάτω κυρίως λόγους.

A. Εἶναι ὁ μοναδικός Παρακλητικός Κανόνας πρός τό Πανάγιο Πνεῦμα, πού ὑπάρχει στήν Ἐκκλησιαστική ὑμνογραφία. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Γραικός εἶναι ὁ πρῶτος πού συνέθεσε, ὡς μοναχός στή Μονή Βατοπαιδίου, Παρακλητικό Κανόνα στόν Τίμιο Πρόδρομο, ἀλλά καί ὁ πρῶτος πού συνέθεσε παρακλητικό κανόνα στό Πανάγιο Πνεῦμα, ὡς ἔγκλειστος στή Μονή Βολοκολάμσκ.

B. Τό ὑμνογραφικό κείμενο δίνεται γιά πρώτη φορά στό Χριστεπώνυμο πλήρωμα στήν ἑλληνική ὁρθόδοξη ὑμνογραφική γλῶσσα, γιά προσευχητική χρήση, μετά ἀπό 462 χρόνια ἀπό τή σύνθεσή του στή ρωσοσλαβονική.

«.Ο Κανών εἰς τό Ἅγιον Πνεῦμα - γραφείς ἀρχικῶς κατά τήν πρώτη φυλάκισί του στήν Μονή Βολοκολάμσκ ὑπό τοῦ ἔγκλειστου Μοναχοῦ Μαξίμου, κάτω ἀπό πολύ αὐστηρές συνθῆκες, μέ κάρβουνο στόν τοῖχο τοῦ κελλίου του στήν ἑλληνική γλῶσσα, μετά τήν ἀπελευθέρωσί του καί τήν ἐν τῷ μεταξύ ἐκμάθησι τῆς Ρωσικῆς γλώσσης, μεταγλωττισθείς στήν Ρωσική του μορφή - εἶναι πρωτότυπος καί περισπούδαστος διά τά ὑψηλά θεολογικά του νοήματα..» (Ἀπό τόν πρόλογο τοῦ Μητροπολίτη Κυθήρων κ.Σεραφείμ)

Τό ἔργο εἶναι συλλογικό καί ἡ ἔκδοση ἔγινε «προνοίᾳ, κόποις καί συνδρομῇ», τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Άθανασίου, Καθηγητοῦ Χημικοῦ, καί τῆς Πρεσβυτέρας Χαρούλας Τσουλιάη, Καθηγητρίας Φιλολόγου (Ἄρτα 2014).

Ἡ μετάφραση τοῦ κειμένου ἀπό τή Ρωσοσλαβονική στή νέα ἑλληνική γλῶσσα ἔγινε ἀπό εἰδικό μεταφραστικό κέντρο. Ὁ ἔλεγχος τῆς μετάφρασης ἔγινε ἀπό Ρώσους Ἑλληνιστές καθηγητές «προνοίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυρήνης κ.κ. Άθανασίου» μετά ἀπό παράκλησή μας καί ἡ μετατροπή τοῦ νεοελληνικοῦ κειμένου στήν Ὁρθόδοξη ὑμνογραφική γλῶσσα εἶναι ἔργο τοῦ καθηγητῆ καί ὑμνογράφου κ. Ἀντωνίου Μάρκου στό πλαίσιο τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Κέντρου Άγιολογικῶν μελετῶν «Ὀσιος Συμεών ὁ μεταφραστής».

Ὁ μουσικολογικός ἔλεγχος τοῦ Κανόνα ἔγινε ἀπό τόν Πρωτοψάλτη καί Μουσικοδιδάσκαλο κ.Γεώργιο Χρονόπουλο καί ἡ φιλολογική ἐπιμέλεια τῶν κειμένων ἔγινε ἀπό τήν πρεσβυτέρα Χαρούλα Τσουλιάη, καθηγήτρια φιλόλογο.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων κ.κ.Σεραφείμ, πού προλογίζει τό βιβλίο σημειώνει:

« ...Τόσον ἡ ἐπανασύνθεσις τοῦ ἀρχικοῦ Κανόνος, ὅσον καί ἡ σύνθεσις τοῦ προσφάτου, ἀποτελοῦν πνευματικά ἐπιτεύγματα εἰς δόξαν τοῦ Εὐλογητοῦ Θεοῦ καί τοῦ Προσκυνητοῦ Ἅγιου Πνεύματος. Ἡ

ἀποκατάστασις τοῦ Κανόνος τοῦ Ἅγίου μετρικῶς καὶ τονικῶς, παρά τάς δυσχερείας τοῦ πράγματος, θεωρεῖται λίαν φιλότιμος καὶ ἐπιτυχής».

Χαρακτηριστικά τοῦ βιβλίου

Σχῆμα:	17χ24
Άριθμός σελίδων	144
IBSN	978-960-93-6214-6
Έκτύπωση	Έσωτερικό 4 χρώματα Έξωτερικό 4 χρώματα
Χαρτί	σαμουά 120 γραμμαρίων Έξώφυλλο μέ αύτιά, velvet 350 γραμμαρίων.

Στό βιβλίο ύπαρχουν καί οἱ ἔξῆς εἰκόνες:

1. Ἐμπροσθόφυλλο: ἡ περίφημη εἰκόνα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἔργο τοῦ ὁσ. Ἄνδρεου Ρουμπλιώφ (15ος αι.). Μόσχα, Πινακοθήκη Τρετιακώφ.
2. Ὄπισθοφύλλο: Μόσχα, Σερκίγιεβ Ποσάντ, Λαύρα Ἁγίας Τριάδος - ἀγ. Σεργίου (1345 κ.ε.)· ὁ Ναός τοῦ Ἅγίου Πνεύματος (1476/77), ὅπου καί ὁ τάφος τοῦ ἀγ. Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ (+ 1556).
3. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος γράφει μέ κάρβουνο στόν τοῖχο τῆς φυλακῆς τόν Κανόνα στό Ἅγιο Πνεῦμα. (Ἐργο καί εὐγενική προσφορά τοῦ ἡπειρώτη ἀγιογράφου κ.Κ.Τάμπη).
4. Ἀγγελος μεταλαμβάνει στή φυλακή τόν Ἅγιο Μάξιμο τόν Γραικό. (Ἐργο καί εὐγενική προσφορά τοῦ ἡπειρώτη ἀγιογράφου κ.Κ.Τάμπη).
5. Ἀγγελος παρηγορεῖ στή φυλακή τόν Ἅγιο Μάξιμο τόν Γραικό. (Ἐργο καί εὐγενική προσφορά τοῦ ἀγιογράφου κ. Γ.Κόρδη)
6. Ἡ λάρνακα μέ τά λείψανα τοῦ Ἅγ. Μαξίμου στή Ρωσία, ὅπου ύπαρχει γραμμένο τό ἀπολυτίκιο τοῦ Ἅγίου στή Ρωσική γλῶσσα.
7. Δύο ακόμα πρωτότυπες Ρωσικές εἰκόνες τοῦ Ἅγίου καί εἰκόνες τῶν μονῶν Volokolamsk καί Otroch.

Μόσχα, Σεργίεβ Ποσάντ,
Λαύρα Άγιας Τριάδος - ἄγ. Σεργίου

Ιερός Ναός τοῦ Αγίου Πνεύματος.
Στή ΒΔ πλευρά τοῦ Ναοῦ βρίσκεται
ὁ τάφος τοῦ ἄγίου Μαξίμου.

ISBN: 978-960-93-6214-6

Περιεχόμενα τοῦ βιβλίου

Τό βιβλίο διαιρεῖται σέ πέντε μέρη, μέ περιεχόμενα ὅπως φαίνονται στή συνέχεια:

ΜΕΡΟΣ - Α -

Περιλαμβάνει:

- Χαιρετισμό τοῦ Μητροπολίτου Κυρήνης κ.κ. Ἀθανασίου, Ἐξάρχου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας στή Μόσχα.
- Πρόλογο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων κ.κ.Σεραφείμ.
- Εἰσαγωγικό σημείωμα γιά τό βίο, τίς διώξεις καί τό ἔργο τοῦ Αγ.Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ καθώς καί φιλολογικό σχολιασμό τοῦ κανόνα, τοῦ ὁμοτίμου καθηγητοῦ Βλασίου Σαββίδη, τοῦ Ca.S.University τῆς Σχολῆς Ἑλληνικῶν Σπουδῶν, στήν ἔδρα τῆς Κλασσικῆς Φιλολογίας .
- Ἄποσπασμα τοῦ Κανόνα στή Ρωσοσλαβονική γλῶσσα.

ΜΕΡΟΣ - Β -

- Περιλαμβάνει τά παρακάτω ἄρθρα τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Ἀθανασίου:
- Σύντομα ίστορικά στοιχεῖα τοῦ Κανόνα πρός τό Ἅγιο Πνεῦμα τοῦ Ἅγ.Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ.
 - ‘Υμνογραφικά χαρακτηριστικά τοῦ Κανόνα.
 - Θεολογικό σχολιασμό τοῦ Κανόνα.
 - Τήν πνευματική προσωπογραφία τοῦ Ἅγ. Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, μέσα ἀπό ἕνα ὑμνογραφικό ποίημα τοῦ Γέροντος Ἰωσήφ τοῦ Βατοπαιδινοῦ.

ΜΕΡΟΣ - Γ -

Περιλαμβάνει τόν Κανόνα στό Παράκλητο Πνεῦμα τοῦ Ἅγ. Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, Ποίημα τοῦ καθηγητῆ κ. Ἀντωνίου Μάρκου.

Στό σχετικό εἰσαγωγικό σημείωμα ὁ ὑμνογράφος Καθηγητής κ. Ἀντώνιος Μάρκου μεταξύ τῶν ἄλλων σημειώνει καί τά ἔξῆς:

«Μελετῶντας τήν νεοελληνική μετάφραση τοῦ Ρωσικοῦ κειμένου, διαπιστώσαμε ὅτι ἡ παράθεση ἀπό τόν ἄγ. Μάξιμο τῶν Είρμῶν τοῦ ἰαμβικοῦ Κανόνος τῆς ἐορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς, ποιήματος Ἰωάννου τοῦ Ἀρκλᾶ («Θείω καλυφθείς ὁ βραδύγλωσσος γνόφω...» κ.λ.π.), σέ ᾧ Τέταρτο, μᾶς ὑποχρέωνε νά συνθέσουμε καί τά Τροπάρια βάσει τῶν Είρμῶν, ὅπότε προέκυπτε ἔνας νέος ἰαμβικός Κανόνας, σέ «ἐν πολλοῖς» ἄγνωστο ὅμως μέλος στό εύρυ κοινό. Γιά τοῦτο ὀδηγηθήκαμε στήν ἀπόφαση τῆς συνθέσεως καί ἐνός δευτέρου Κανόνος, κατά τό παγκοίνως γνωστό μέλος τοῦ Μικροῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος στήν ‘Υπεραγία Θεοτόκο («‘Υγράν διοδεύσας...» κ.λ.π.), σέ ᾧ πλάγιο τοῦ Τετάρτου. Ο δεύτερος αὐτός Κανόνας παρατέθηκε κατά Ὁδή, ἀμέσως μετά τήν ἀντίστοιχη Ὁδή τοῦ πρώτου Κανόνος (ὅπως συνήθως συμβαίνει στόν Ὁρθρο, σέ μνημες Ἀγίων ἡ Ἐορτές πού τιμῶνται μέ δύο Κανόνες). Καί στίς δύο περιπτώσεις διατηρήθηκε τό ύφος καί τό πνεῦμα τοῦ ἄγ. Μαξίμου καί καταβλήθηκε προσπάθεια νά χρησιμοποιηθοῦν οἱ βασικές λέξεις (ρήματα, ἐπίθετα) τοῦ Ρωσικοῦ κειμένου.

Ο ὁμότιμος καθηγητής κ.Βλάσιος Σαββίδης σχολιάζοντας τό σχετικό ποίημα γράφει :

«..Τό ύπό παρουσίασιν νέον έργον τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου, ἐδικαίωσεν πλήρως τάς προσδοκίας μας. Πρόκειται περί έργου μεγάλου, διότι ἐπέτυχεν εἰς τήν προσπάθειαν τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἀσκητικοῦ πνεύματος, τοῦ μοναχικοῦ ἥθους, τοῦ γλαφυροῦ ὕφους καὶ τῆς θεολογικῆς σκέψεως τοῦ πρώτου ποιητοῦ του ἄγ. Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ. Μάλιστα ὁ Κανών, ἀποτελούμενος εἰς τήν νέαν του μορφήν ἀπό δύο νέους Κανόνας, ἀναδεικνύει τόν μεγάλον βαθμόν δυσκολίας τοῦ ἔγχειρήματος.

Τό ύμνογραφικόν έργον τοῦ συναδέλφου Ἀγιολόγου καὶ Ὅμνογράφου, διακρίνεται γενικῶς διά τήν κομψότητα τοῦ ποιητικοῦ λόγου, τήν πυκνότητα τῶν νοημάτων, τήν εύρηματικότητα τῶν ἰδεῶν καὶ τήν ἐν συντομίᾳ περιεκτικότητα (ἢ ὅποία εἴναι τό κύριον - κατά τήν γνώμην μου - χαρακτηριστικόν του).

Τά φιλολογικά στοιχεῖα εἰς τό δόλον έργον (προσφωνήσεις εὐλαβείας, μεταφορικά σχήματα, παρομοιώσεις, ποιητικά ἐπίθετα, εἰκόνες, ἀποστροφές, ἀντιθέσεις, κ.λ.π.) εἴναι ἐμφανέστατα καὶ πυκνά. Κατά τήν μεταφοράν τοῦ Κανόνος τοῦ ἄγ. Μαξίμου εἰς τούς δύο νέους Κανόνας, ὁ νέος Ὅμνογράφος ἐπέτυχεν τόν σεβασμόν εἰς τό δόλον πνεῦμα τοῦ ἀγίου Ποιητοῦ.»

ΜΕΡΟΣ - Δ -

Περιλαμβάνει σχετικό μουσικό παράρτημα τοῦ Πρωτοψάλτου καὶ Μουσικοδιδασκάλου κ.Γεωργίου Χρονόπουλου.

ΜΕΡΟΣ - Ε - (Παράρτημα)

Περιλαμβάνει Χαιρετισμούς στόν Ἀγιο Μάξιμο τόν Γραικό. "Έργο καὶ αὐτό τοῦ καθηγητῆ Ἀντωνίου Μάρκου, πού γιά πρώτη φορά δημοσιεύονται!

Ἡ κεντρική διάθεση τοῦ βιβλίου γίνεται:Α. Ἀπό τίς Ἐκδόσεις Σταμούλη Βιβλιοπωλεῖα:

Ἀθήνα: Ἀβέρωφ 2, τ.κ. 10433, τηλ.: 2105238305, fax: 2105238959

Πειραιάς: Καραολή & Δημητρίου 87, τ.κ. 18534, τηλ.: 2104227504, fax: 2104227577

Email: info@stamoulis.gr

Β. Ἀπό τόν π. Δημήτριο Ἀθανασίου.

e-mail ἐπικοινωνίας: fdathanasiou@gmail.com

Ἄντι ἐπιλόγου.

«...Συγχαίροντες ἀπό καρδίας τόσον τούς ἐλλογιμωτάτους κ. κ. Καθηγητάς Ἀντώνιον Μάρκου, Διευθυντήν τοῦ Ἀγιολογικοῦ Κέντρου «ΟΣΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝ Ο ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ» καὶ χαρισματικόν Ἀγιολόγον - Ὅμνογράφον καὶ Βλάσιον Σαββίδην, διά τό ἄρτιο καὶ ἐμπεριστατωμένο Εἰσαγωγικό Σημείωμα τῆς παρούσης Ὅμνογραφικῆς ἐκδόσεως, ὅσον καὶ τόν Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο π. Δημήτριο Ἀθανασίου μετά τῆς εὐλαβεστάτης Πρεσβυτέρας του, διά τήν Θεοφιλῆ πρόνοια καὶ τήν συνεργασία των μετά τοῦ εἰρημένου Ὅμνογράφου, εύχόμεθα διαπύρως

ὅπως τό Πανάγιον καί Ζωοποιόν καί Παντοδύναμον Πνεῦμα, ὁ εῖς τῆς Τριάδος Θεός, τό ὄμότιμον καί ὄμόδοξον τῷ Πατρί καί τῷ Υἱῷ, τό φωτίζον καί στηρίζον καί ἀγιάζον τάς ψυχάς ἡμῶν, εἰρηνεύη καί ποδηγετῆ τήν Μίαν Ἅγιαν Καθολικήν καί Ἀποστολικήν τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησίαν, πρός τόν εὗδιον ἐν οὐρανοῖς λιμένα καί τούς πιστούς εἰς «νομάς χαρισμάτων».

† Ο Κυθήρων Σεραφείμ

Πηγή: fdathanasiou.blogspot.gr